

GUIA SOBRE LES FUNCIONS DE L'AJUNTAMENT EN EL CONTEXT NORMATIU ACTUAL D'IMPULS A LES ENERGIES RENOVABLES EN SÒL NO URBANITZABLE

Juliol de 2021

Medi Ambient, Salut Pública, Enginyeria Municipal i Territori

Servei d'Assistència al Municipal de la Diputació de Tarragona

ÍNDEX

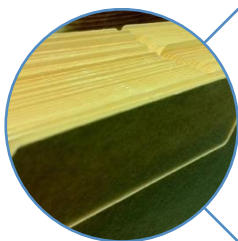
1. CONTEXT	3
1.1 AGENTS IMPLICATS	4
1.2 SITUACIÓ ACTUAL.....	5
2. EL PAPER DE L'AJUNTAMENT EN EL PROCÉS DE TRAMITACIÓ DE NOVES IMPLANTACIONS.....	7
2.1 FUNCIONS DE LA PONÈNCIA D'ENERGIES RENOVABLES	7
2.2 ESQUEMA GENERAL DEL PROCÉS DE TRAMITACIÓ	8
3. CRITERIS PER A LA IMPLANTACIÓ D'UN PROJECTE D'ENERGIES RENOVABLES.	11
4. EL TRÀMIT DE CONSULTES PRÈVIES I LA INTERVENCIÓ DE L'AJUNTAMENT	17
5. TRAMITACIÓ DE L'AUTORITZACIÓ ADMINISTRATIVA, L'AVALUACIÓ AMBIENTAL I DEL PROJECTE D'ACTUACIÓ ESPECÍFICA EN SÒL NO URBANITZABLE	19
5.1 AVALUACIÓ D'IMPACTE AMBIENTAL	19
5.2 APROVACIÓ URBANÍSTICA DEL PROJECTE	21
5.3 AUTORITZACIÓ ADMINISTRATIVA	22
6. REGULACIÓ URBANÍSTICA MUNICIPAL DE LES ENERGIES RENOVABLES.....	23
6.1 ACTUACIONS PRÈVIES I SUSPENSÍO DE LLICÈNCIES	24
6.2 APROVACIÓ DE L'AVANÇ DE MODIFICACIÓ	26
6.3 APROVACIÓ INICIAL	27
6.4 APROVACIÓ PROVISIONAL	28
6.5 APROVACIÓ DEFINITIVA	29
6.6 ORDENANCES DE REGULACIÓ DE LES ENERGIES RENOVABLES	29
7. IMPULS MUNICIPAL A LES ENERGIES RENOVABLES I A L'AUTOCONSUM	32
8. ESCENARIS FUTURS.....	33
8.1 MODIFICACIÓ DEL DECRET LLEI 16/2019	33
8.2 ELABORACIÓ D'UN PLA TERRITORIAL SECTORIAL	34
8.3 APROVACIÓ D'UNA MORATÒRIA	34
8.4 AGENDA RURAL DE CATALUNYA	34
ANNEX I: NORMATIVA D'INTERÈS.....	35
ANNEX II: ENLLAÇOS D'INTERÈS.....	36

1. Context

El desplegament de les energies renovables al nostre territori és una realitat ben present i les administracions, siguin de l'escala que siguin, han de saber donar-hi la resposta més adequada.

Des de les administracions locals fins a l'estatal, passant per les administracions comarcals, provincials i la mateixa Generalitat, han d'establir els mecanismes normatius, administratius, tècnics i econòmics que facilitin una transició energètica que la societat i el planeta ens reclama.

Davant d'aquest context i arran de l'aprovació del Decret Llei 16/2019, de 26 de novembre, de mesures urgents per a l'emergència climàtica i l'impuls a les energies renovables, ha començat la tramitació de diferents projectes de parcs eòlics i fotovoltaics. El Decret esmentat sorgí fruit de les inquietuds existents a Catalunya en matèria de resposta a la situació d'emergència climàtica que vivim. Els objectius de l'esmentat Decret foren:

Adoptar les mesures de simplificació administrativa necessàries per eliminar els obstacles que puguin posar en perill l'assoliment dels objectius en matèria de mitigació del canvi climàtic i transició energètica.

Incrementar els incentius i prioritzar les polítiques i els recursos públics destinats a la transició necessària cap a un model energètic cent per cent renovable, desnuclearitzat i descarbonitzat, neutre en emissions de gasos amb efecte d'hivernacle.

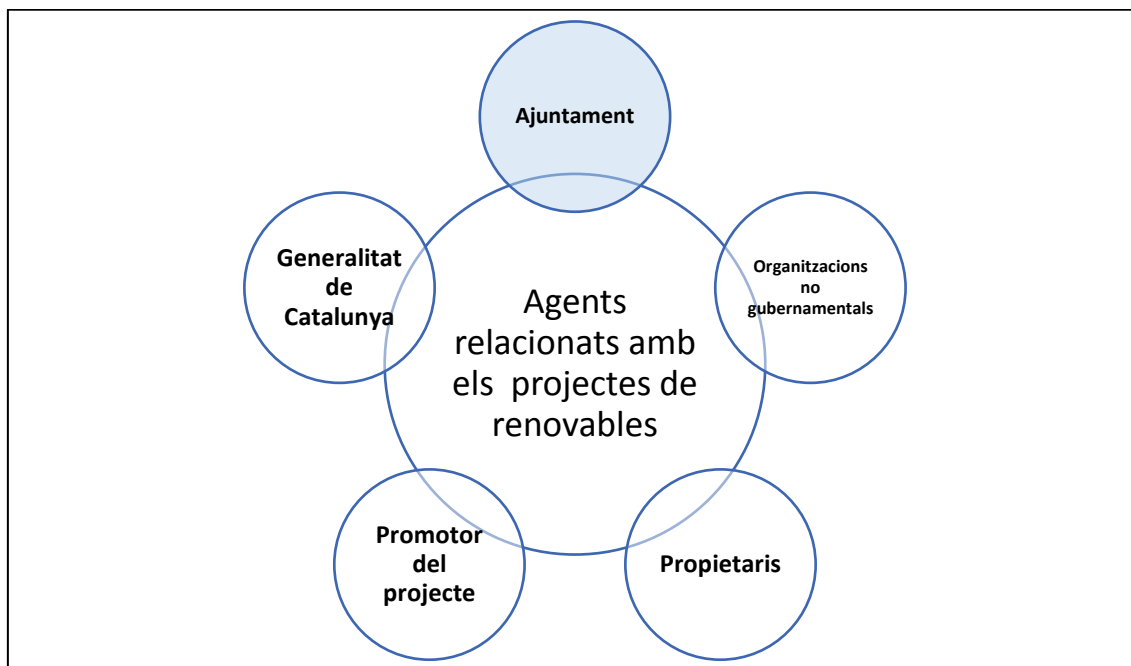
Declarar instal·lacions d'interès territorial estratègic les instal·lacions que utilitzin sistemes de captació d'energia avançats i eficients. Elaborar una estratègia territorial per a la implantació de les instal·lacions d'energia renovable, necessàries per desenvolupar la transició energètica i complir amb els objectius de la Llei 16/2017, del canvi climàtic.

Revisar la legislació catalana vigent amb la finalitat de detectar aquelles normes que afavoreixin l'emissió de gasos amb efecte d'hivernacle o dificultin combatre els efectes del canvi climàtic.

1.1 Agents implicats

Cal tenir en compte que en tot el procés de tramitació d'un projecte d'energies renovables hi intervenen diferents agents, tals com:

Així doncs, la complexitat de la interpretació de la normativa per part dels Ajuntaments, en les diferents fases del procés de tramitació d'un parc d'energies renovables, justifica la redacció d'aquesta guia. A tot això, cal afegir-hi la dificultat dels municipis per intervenir en l'ordenació de les grans infraestructures energètiques dins del seu terme municipal. En aquesta Guia us remarcarem els punts en els que els ajuntaments hi poden intervenir.

Per tot això, aquesta Guia recull aspectes com:

- **Interpretació del Decret Llei 16/2019** i funcionament de la **Ponència d'Energies Renovables**.
- El **paper dels Ajuntaments** en les diferents fases del procés d'implantació d'un projecte d'energies renovables.
- Els **instruments urbanístics i normatius** que els Ajuntaments poden adoptar en aquesta matèria.
- Com els ens locals poden impulsar la **transició energètica** i quins **escenaris de futur** s'obren.

Imatge 1 - Parc eòlic a la Terra Alta.
Font: Diputació de Tarragona.

1.2 Situació actual

A la província de Tarragona, segons dades de la Ponència d'Energies Renovables, a partir de l'aprovació del Decret Llei 16/2019, a data de juliol de 2021 hi ha un total de 3051 hectàrees que han rebut l'autorització prèvia per la instal·lació d'un parc solar fotovoltaic. Pel que fa a l'energia eòlica, previ al Decret Llei 16/2019 hi havia instal·lats 521 aerogeneradors i arran de la nova normativa se n'han preautoritzat 264. En el Plànol 1 es poden veure les ubicacions al llarg del territori.

Plànol 1 - Mapa del visor de les energies renovables a l'àmbit de la província de Tarragona.

Font: Visor ambiental de les energies renovables

(<https://agportal.dtes.gencat.cat/portal/apps/webappviewer/index.html?id=477dd8f0e9b7456da8384c09c7826472>)

Atesa aquesta realitat sobre el territori, els Ajuntaments han de poder disposar de totes les eines per a interpretar els projectes que es tramitin i així poder tenir els suficients elements per a poder discernir sobre la seva idoneïtat.

Cal dir que l'esmentat **Decret Llei 16/2019**¹ actualment es troba en fase de debat polític, fet pel qual no es descarta que en un període curt de temps pugui sofrir alguna modificació que faci que alguns del continguts d'aquesta guia s'hagin d'actualitzar.

¹ Es poden consultar les novetats en relació al Decret Llei 16/2019 al següent enllaç:
http://mediambient.gencat.cat/ca/05_ambits_dactuacio/avaluacio_ambiental/energia_eolica/

2. El paper de l'ajuntament en el procés de tramitació de noves implantacions

2.1 Funcions de la Ponència d'Energies Renovables

La Ponència d'Energies Renovables és un òrgan creat a partir del **Decret Llei 16/2019**, encarregat d'analitzar la viabilitat dels projectes de parcs eòlics i fotovoltaics, tant pel que fa als possibles emplaçaments com als aspectes ambientals que caldrà tenir en compte en el procés d'avaluació ambiental.

Actualment la Ponència d'energies renovables l'integren cinc representants del Departament competent en matèria de medi ambient, un dels quals n'exerceix la presidència, tres representants del Departament competent en matèria d'energia, dos representants del Departament competent en matèria d'urbanisme i paisatge, un representant del Departament competent en matèria de canvi climàtic, un representant del Departament competent en matèria de patrimoni cultural i un representant del Departament competent en matèria d'agricultura.

És important tenir en compte que el tràmit previ a la Ponència d'Energies Renovables és previ al procediment d'avaluació ambiental, és a dir, si el projecte rep la conformitat de la Ponència podrà iniciar l'avaluació ambiental, la qual també tindrà els seus procediments d'informació i participació pública.

També cal ressaltar que la Ponència només tindrà competència sobre parcs eòlics i solars d'una potència superior a 100 kW i igual o inferior a 50 MW, situats sobre terrenys classificats com a sòl no urbanitzable.

Imatge 2 - Aerogenerador en una finca agrícola.
Font: Diputació de Tarragona.

2.2 Esquema general del procés de tramitació

Així doncs, en aquesta fase prèvia, els promotors de centrals eòliques o fotovoltaïques hauran de fer una consulta a la Ponència d'Energies Renovables. Concretament hauran de presentar a la Ponència la següent documentació:

Avantprojecte

- Document on es defineixen les característiques del projecte, l'emplaçament, el recurs eòlic existent en el cas d'un parc eòlic, el traçat de les línies elèctriques interiors, la línia elèctrica d'evacuació, la subestació del parc, l'edifici de control, els vials d'accés i de servei i els terminis d'execució del projecte.

Diagnosi territorial i ambiental

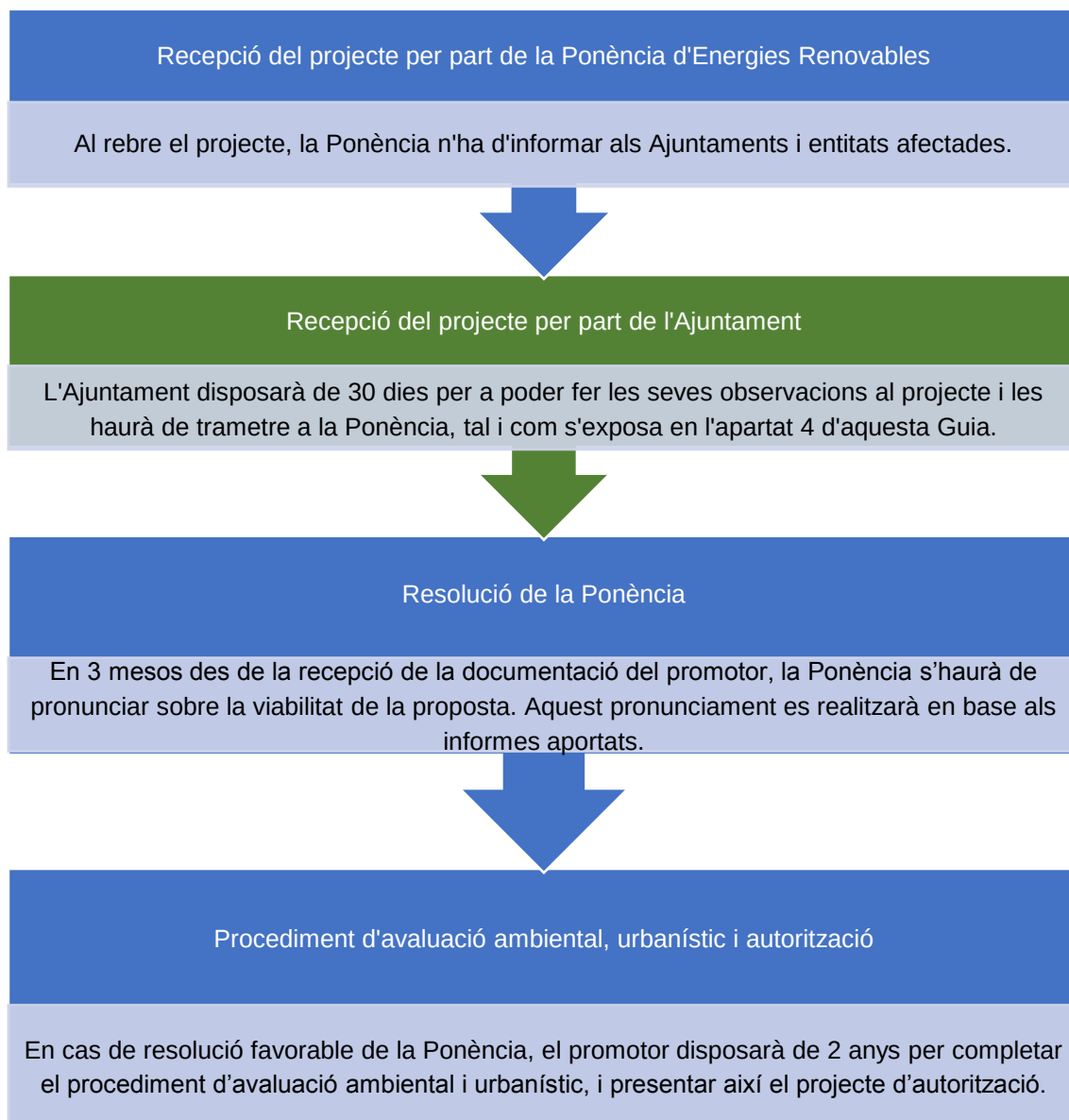
- En aquest document s'ha d'especificar si el projecte compleix amb els criteris generals i específics per a implantar aquestes instal·lacions, descrits als articles 7, 8 i 9 del Decret Llei 16/2019.

Estudi d'alternatives

- Un estudi en el qual s'estudiïn les principals alternatives plantejades i amb un anàlisi dels impactes de cadascuna d'elles.

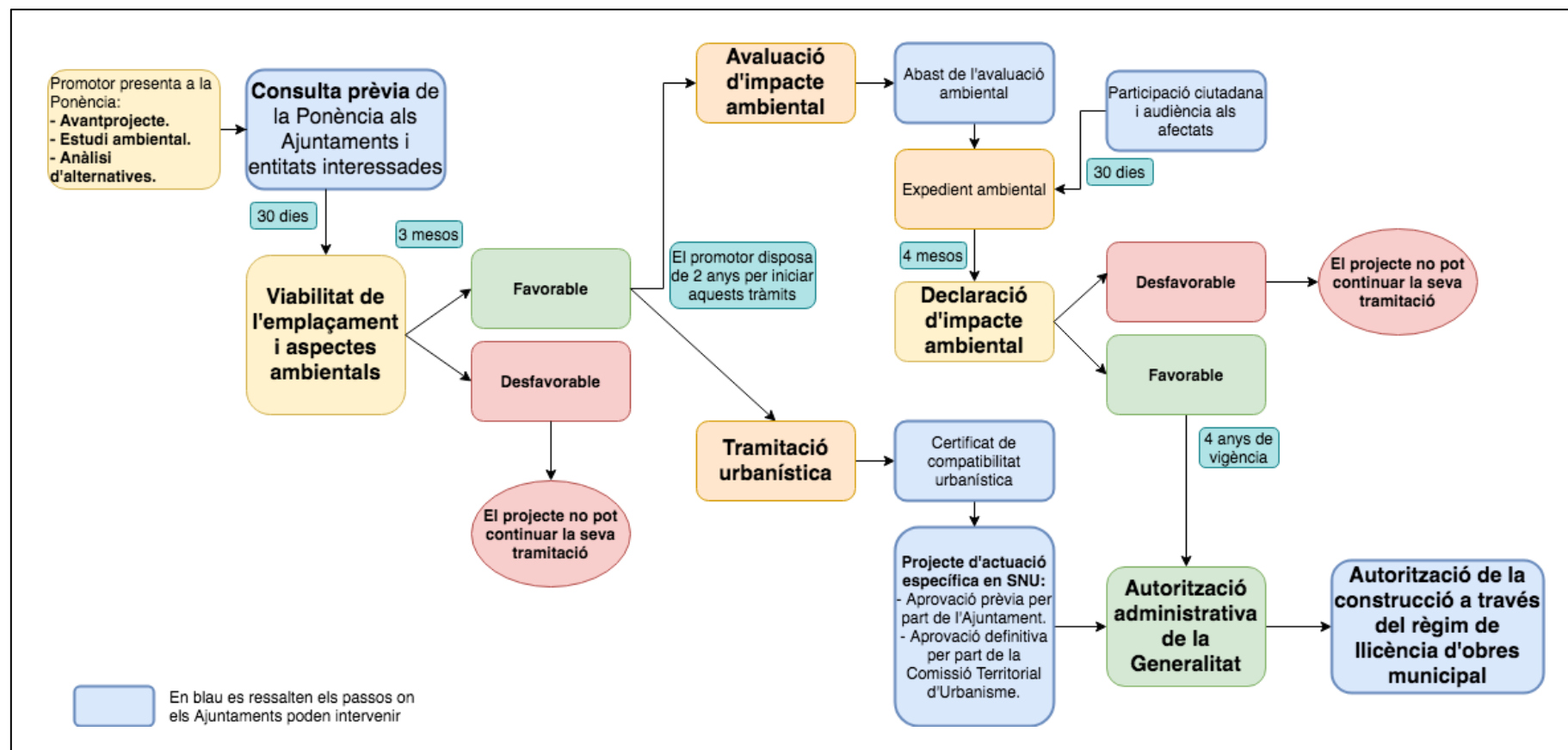
La Ponència haurà d'informar a l'Ajuntament o Ajuntaments dels municipis on es preveu el projecte, així com altres administracions afectades i entitats ambientals.

El procediment que s'haurà de seguir a partir d'ara serà el següent (en verd el tràmit que correspon a l'Ajuntament):

A mode de resum, tot i que s'analitzarà més profundament en els següents capítols, a continuació es mostra el procediment general de tramitació d'un projecte d'energies renovables en un esquema²:

² No s'hi inclouen els tràmits interns que ha de seguir el promotor amb altres administracions.

3. Criteris per a la implantació d'un projecte d'energies renovables

La decisió sobre la implantació de projectes d'energies renovables ha d'anar plenament justificada per un seguit de criteris, tan ambientals, com paisatgístics, urbanístics, etc. Aquests criteris es troben regulats pel Decret Llei 16/2019 i són els següents:

Criteris generals

Situació del projecte en emplaçaments compatibles amb el planejament territorial i urbanístic, que reuneixin les condicions idònies des de el punt de vista tècnic, econòmic, energètic, ambiental, urbanístic i paisatgístic, i en les zones que reuneixin aquests requisits:

- a) No afectació significativa sobre el terreny d'influència, sobre el patrimoni natural, la biodiversitat i sobre el patrimoni cultural.
- b) Adequació de les directrius i objectius d'ordenació territorial i de paisatge.
- c) Minimització de l'impacte territorial generat per els nous accessos a les instal·lacions o per la modificació dels existents.
- d) Minimització de l'impacte territorial generat per línies elèctriques de connexió a la xarxa elèctrica, cercant la proximitat en la xarxa elèctrica més idònia i evitant que discorrin per espais d'elevat valor natural.

El caràcter agrícola o forestal del terreny no és, en si mateix, un obstacle per a la implantació, sempre que es respectin els criteris prèviament esmentats.

Les línies elèctriques d'evacuació han de disposar de suports no perillosos per a l'avifauna i de cables a terra dotats de salvaocells.

Criteris específics pels parcs eòlics

Minimitzar l'afectació als terrenys d'elevat valor natural, l'afectació sobre les espècies amenaçades o especialment vulnerables als parcs eòlics, així com els punts estratègics per al pas migratori de les aus i evitar les àrees crítiques de rapinyaires amenaçades.

Evitar emplaçaments d'elevat impacte paisatgístic i d'elevada significació o rellevància per a la societat d'acord amb el catàleg de paisatge.

Impacte acumulatiu derivat de la concentració de parcs eòlics en determinades zones.

Es consideren zones no compatibles amb la implantació de parcs eòlics els espais naturals d'especial protecció (ENPE), les zones d'especial protecció de les aus (ZEP) i els espais naturals inclosos en el PEIN de superfície inferior a 1000 ha. No obstant, a través d'estudis i anàlisis específics, que hagin de reflectir-se en un pla territorial sectorial, es pot modificar i precisar aquest criteri.

Criteris específics pels parcs solars fotovoltaics

El respecte a la matriu biofísica del territori, tenint en compte el criteri de proporcionalitat amb l'entorn i el model parcel·lari existent.

L'adaptació al terreny on s'ubiquin, el manteniment del traçat dels camins existents i la no modificació de forma significativa del seu recorregut, la configuració dels marges i altres elements existents com l'arbrat d'interès, torrents, recs i similars, tot i que això suposi que l'àmbit de la pantà tingui que ser discontinu.

La minimització dels moviments de terres de manera que les plaques es situïn prioritàriament sense cimentat continu i sobre el terreny natural.

El manteniment d'una separació mínima de les tanques en camins i espais especialment freqüentats.

La no afectació significativa en sòls d'alt valor agrològic o d'elevat interès agrari.

No son zones compatibles amb la implantació de plantes solars fotovoltaiques els espais naturals inclosos en la Xarxa Natura 2000, excepte si les plantes estan destinades a l'autoconsum, o ocupen menys de tres hectàrees, o es situen en un municipi que no disposi d'una altra tipologia de sòl. No obstant, a través d'estudis i anàlisis específics, que han de reflectir-se en un pla territorial sectorial, es poden modificar i precisar aquests criteris.

Per tal de disposar de tota aquesta informació de caràcter ambiental i urbanístic, les administracions i particulars poden disposar de diferents fonts d'informació ambiental que tot seguit exposem a mode d'exemple:

Hipermapa (Generalitat de Catalunya):

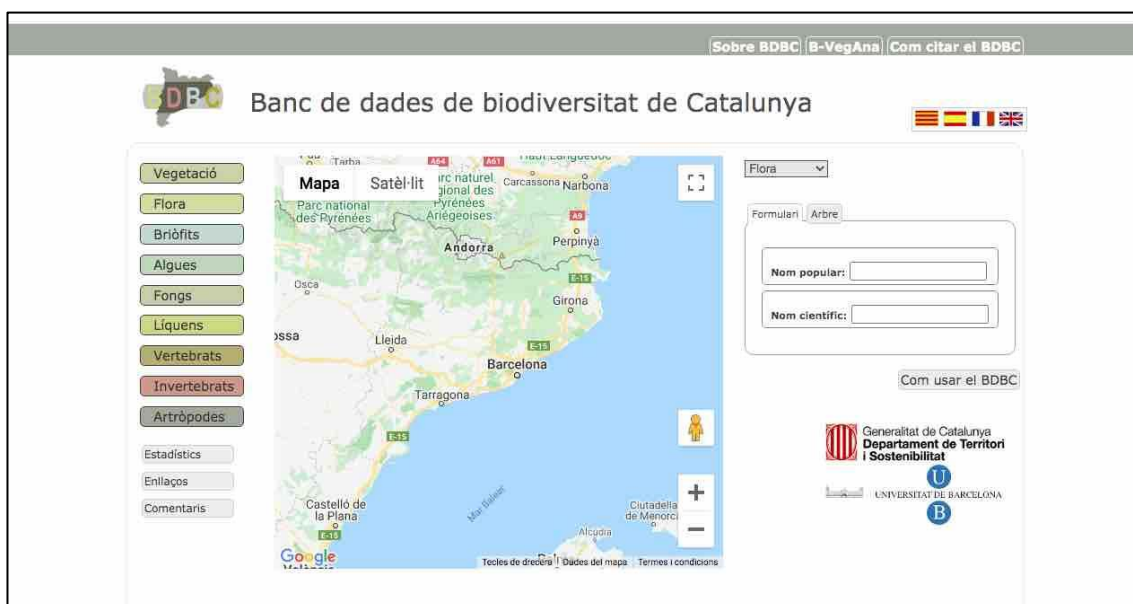
Base de dades cartogràfica en la qual es poden consultar múltiples fonts d'informació com per exemples espais naturals, biodiversitat, hàbitats, urbanisme, paisatge, aigua, espais geològics, comunicacions, etc.

Imatge 3 - Hipermapa de capes d'informació ambiental.
Font: <https://sig.gencat.cat/visors/hipermapa.html>

Banc de dades de biodiversitat de Catalunya (UB):

Base de dades en la qual podem consultar la biodiversitat identificada en diferents quadrants de tot Catalunya.

Imatge 4 - Banc de dades de biodiversitat de Catalunya
Font: <http://biodiver.bio.ub.es/biocat/index.jsp>

Portal de dades de biodiversitat (Ministeri de Ciència i Innovació):

Portal que també ens proporciona informació sobre la biodiversitat registrada a tot el país, a partir de cerques per tipus d'espècie, localització, radi, etc.

Imatge 5 - Portal de dades de biodiversitat.

Font: <https://datos.gbif.es/?lang=ca>

Servidor d'informació ornitològica de Catalunya (Generalitat de Catalunya – ICO):

Base de dades amb informació sobre la presència d'avifauna a Catalunya.

Imatge 6 - Servidor d'Informació Ornitològica de Catalunya.

Font: <http://www.sioc.cat/>

Visor cartogràfic de l'aptitud per instal·lar plantes fotovoltaïques (Generalitat de Catalunya):

Base cartogràfica que ens indica el grau d'aptitud dels sòls agrícoles a l'hora de poder-s'hi implementar projectes de parcs solars fotovoltaïcs.

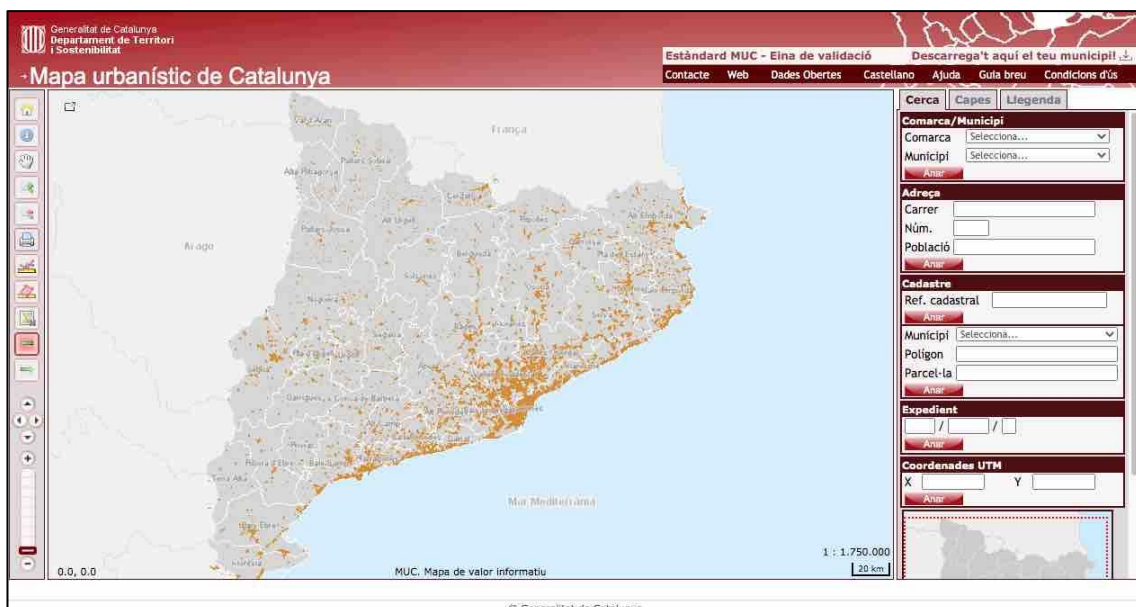

Imatge 7 - Visor cartogràfic de l'aptitud per instal·lar plantes fotovoltaïques.

Font: http://sig.gencat.cat/visors/zonapt_fotov.html

Mapa urbanístic de Catalunya (Generalitat de Catalunya):

Base de dades cartogràfica que ens proporciona informació sobre la qualificació i classificació urbanística del sòl, alhora que ens enllaça als documents urbanístics de referència.

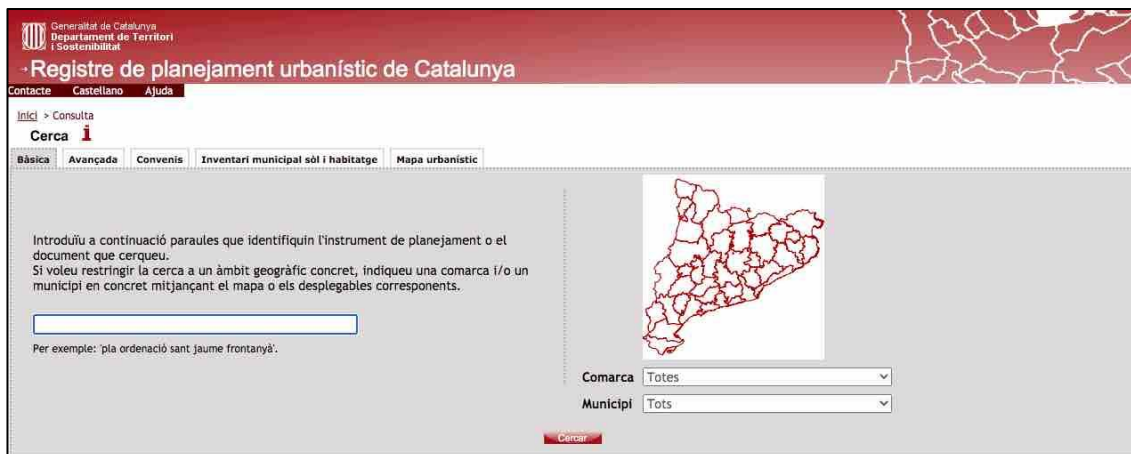

Imatge 8 - Mapa urbanístic de Catalunya.

Font: <http://dtes.gencat.cat/muc-visor/AppJava/home.do>

Registre de planejament urbanístic de Catalunya (Generalitat de Catalunya):

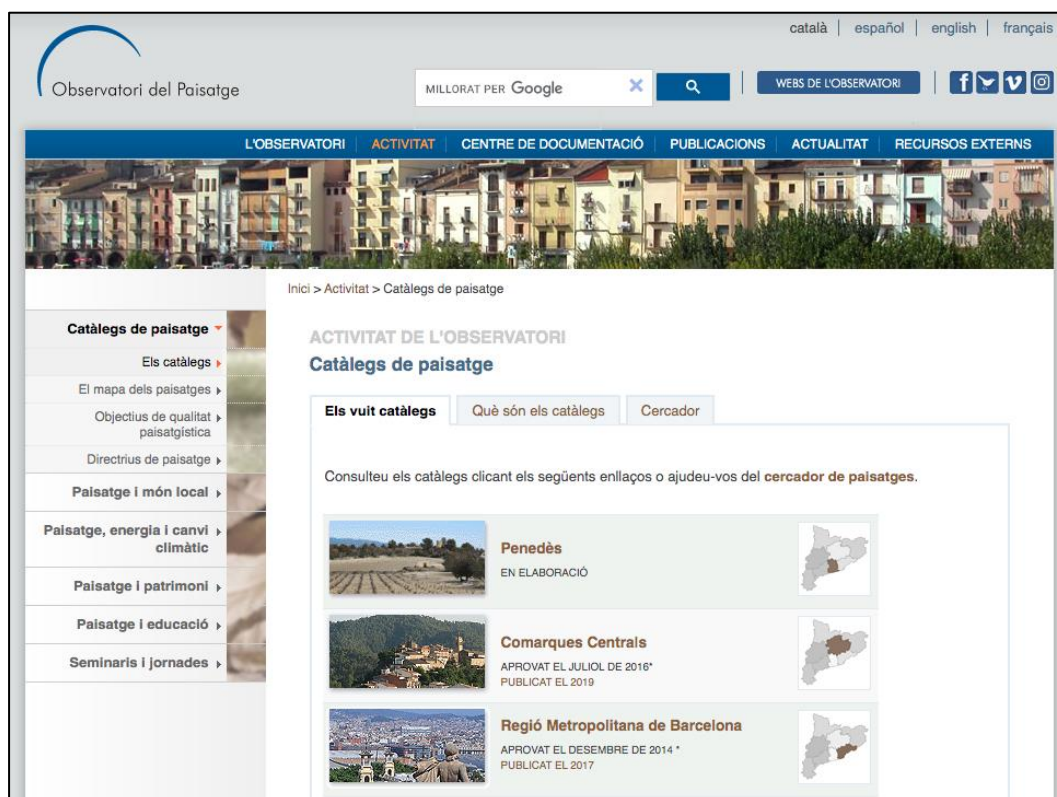
Base de dades de tot el planejament urbanístic i territorial en vigor a cada municipi de Catalunya.

Imatge 9 - Registre de planejament urbanístic de Catalunya.
Font: <https://dtes.gencat.cat/rpuportal>

Observatori del Paisatge de Catalunya:

Plana web que recull tots els estudis i instruments d'ordenació del paisatge, com els Catàlegs i Cartes del Paisatge.

Imatge 10 - Observatori del Paisatge de Catalunya.
Font: <http://www.catpaisatge.net/cat/index.php>

4. El tràmit de consultes prèvies i la intervenció de l'Ajuntament

Tal i com ja esmentàvem anteriorment, els municipis podran opinar sobre la ubicació i sobre els aspectes previs ambientals i territorials, en la fase de consultes prèvies oberta per la Ponència d'Energies Renovables durant un període de 30 dies.

Imatge 11 - Sòl agrari a el Montmell.
Font: Diputació de Tarragona.

Tot i que els Ajuntaments poden emetre informe sobre tot allò que li és competent, es recomana abordar qüestions com³:

Compatibilitat urbanística i territorial

- Caldrà determinar si la ubicació proposada pels aerogeneradors o les plaques solars, així com la resta d'instal·lacions com subestacions elèctriques, línies d'evacuació aèries o soterrades, etc. són compatibles amb el planejament urbanístic municipal.

³ En l'Annex II d'aquesta guia es recullen els diferents recursos disponibles a la xarxa per a consultar informació específica sobre aquests temes.

Medi natural, paisatge i sòls agraris

- Caldrà que, en base a la informació aportada pel promotor i comparant-la amb la informació ambiental disponible, es determini el grau d'afectació del projecte d'energies renovables sobre aspectes com el medi natural, el paisatge i els sòls agraris, tres dels aspectes que el Decret Llei 16/2019 considera com a rellevants. Per aquest anàlisi es recomana la consulta de fonts d'informació ambiental disponibles, així com els diferents plans i programes sectorials com els Catàlegs del Paisatge, el Pla d'Espais d'Interès Natural, entre d'altres.
- Es recomana fixar-se en la presència d'aus rapinyaires, com l'àliga cuabarrada o l'àliga daurada, així com de ratpenats, espècies greument vulnerables a la presència d'aerogeneradors.
- En relació als sòls agraris, es recomana fixar-se en les recomanacions emeses pel departament competent en matèria d'agricultura de la Generalitat, el qual ha emès un informe tècnic al respecte. Informe disponible a: <http://agricultura.gencat.cat/web/.content/01-departament/bases-cartografiques/enllacos-documents/generics/fixers-binaris/informe-sols-alt-valor-agrologic.pdf>
- També és recomanable fixar-se en els impactes en termes de serveis ecosistèmics, és a dir, en aquells elements del medi natural que aporten benestar a la societat i que poden veure's alterats pels projectes d'energies renovables.

Fragmentació de projectes

- Caldrà comprovar que un mateix promotor no presenti diferents projectes, molt propers els uns dels altres i que comparteixin les mateixes infraestructures d'evacuació. En aquests casos s'estaria fragmentant un únic projecte amb l'objectiu d'evitar una tramitació del projecte per la via estatal i per no haver d'exposar majors impactes ambiental d'un macroprojecte. Per tant, caldrà analitzar l'impacte acumulatiu que hi pugui haver conjuntament amb altres projectes actuals o futurs.
- Aquesta fragmentació a vegades també succeeix per evitar haver de tramitar un parc d'energies renovables de més de 50 MW a través del Ministeri. Fragmentant-lo en diversos de menys de 50 MW eviten aquest tràmit.

Anàlisi d'alternatives

- És imperatiu que les alternatives que el promotor presenti a la seva documentació siguin reals, tal i com estableix la legislació en matèria d'avaluació ambiental. Això implica exposar alternatives d'una mateixa tipologia de projecte, però en ubicacions diferents i no compartides amb altres propostes de projectes del mateix promotor. Això també implica haver de presentar l'alternativa zero, és a dir, les conseqüències de no implementar el projecte.

5. Tramitació de l'autorització administrativa, l'avaluació ambiental i del projecte d'actuació específica en sòl no urbanitzable

Un cop superat el tràmit previ establert per la Ponència d'Energies Renovables, si el promotor decideix continuar amb la tramitació del projecte amb els condicionants establerts en la resolució de la Ponència, caldrà que tramiti l'autorització administrativa, l'avaluació ambiental i el projecte d'actuació específica en sòl no urbanitzable. En totes aquestes fases, els Ajuntaments són administració afectada i hi tindran un grau o altre d'intervenció.

5.1 Avaluació d'impacte ambiental

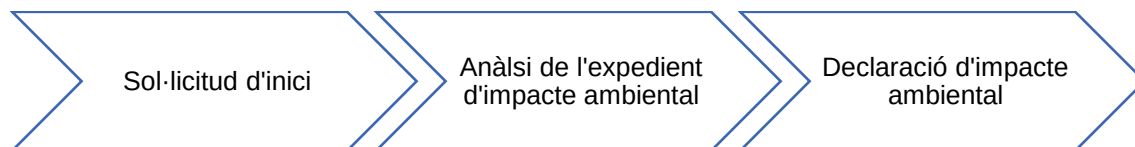
L'avaluació ambiental de projectes ha de seguir el procediment establert per la Llei 21/2013, d'avaluació ambiental.

El procediment d'avaluació d'impacte ambiental ordinària s'inicia amb la recepció per l'òrgan ambiental de l'expedient complet d'avaluació d'impacte ambiental. En funció de les característiques del projecte, aquest s'haurà de sotmetre a un procediment d'avaluació ambiental ordinària o simplificada.

Amb caràcter previ a l'inici de procediment d'avaluació d'impacte ambiental ordinari s'estableixen les següents actuacions:

- Amb **caràcter potestatiu**, el promotor podrà sol·licitar que l'òrgan ambiental de la Generalitat elabori el **document d'abast** de l'estudi d'impacte ambiental. El termini màxim per a la seva elaboració és de tres mesos.
- Amb **caràcter obligatori**, l'òrgan substantiu de la Generalitat, dins el procediment substantiu d'autorització de el projecte, realitzarà els tràmits d'**informació pública i de consultes** a les administracions públiques afectades i a les persones interessades. En aquest procediment l'Ajuntament serà consultat.

Després de les actuacions prèvies a què es refereix l'apartat anterior, l'avaluació d'impacte ambiental ordinària es desenvoluparà en els següents tràmits, tots ells responsabilitat de l'òrgan ambiental⁴ de la Generalitat de Catalunya:

La declaració d'impacte ambiental o l'informe d'impacte ambiental del projecte s'emetrà en el termini màxim de quatre mesos des de que disposi de tot l'expedient tramitat per l'òrgan competent en matèria d'energia.

⁴ En el cas dels projectes d'energies renovables, l'òrgan ambiental serà la mateixa Ponència d'Energies Renovables.

La declaració d'impacte ambiental o l'informe d'impacte ambiental han de tenir el contingut que estableix la normativa vigent en la matèria i s'han de publicar al Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya i a la seu electrònica de l'òrgan ambiental. Aquesta, perdrà la seva validesa i s'entendrà com a caducada, si transcorreguts quatre anys des de la seva publicació el promotor no ha iniciat les obres.

El contingut de la **Declaració d'Impacte Ambiental** serà el següent:

- **Identificació** del promotor del projecte i de l'òrgan substantiu, i la descripció del projecte.
- El **resum del tràmit d'informació pública** i de les consultes de les Administracions Públiques afectades i a les persones interessades, i com se les ha tingut en consideració.
- El **resum de l'anàlisi tècnic** realitzat per l'òrgan ambiental.
- Si procedeix, les **condicions** que han d'establir-se i les mesures que permeten prevenir, corregir i en el seu cas compensar els efectes adversos sobre el medi ambient.
- Si pertoca, la conclusió de l'**avaluació de les repercussions sobre la Xarxa Natura 2000**. Quan es comprovi l'existència d'un perjudici a la integritat de la Xarxa Natura 2000 s'inclourà una referència a la justificació documental efectuada per el promotor i si procedeix mesures compensatòries.
- El programa de vigilància ambiental.
- Si procedeix, la creació d'una **comissió de seguiment**.
- En el cas d'operacions periòdiques, la motivació de la decisió i el termini al que es refereix la disposició addicional desena.
- En el cas de projectes que vagin a causar a llarg termini una **modificació hidromorfològica** en una massa d'aigua superficial o una alteració del nivell en una massa d'aigua superficial o un alteració del nivell en una massa d'aigua subterrània, es determinarà si de l'avaluació practicada s'ha deduït que allò impedirà que assoleixi el bon estat o potencial, o que allò suposi un deteriorament del seu estat o potencial de la massa d'aigua afectada. En cas afirmatiu, la declaració inclourà a més:
 - a) Relació de totes les mesures factibles, que s'hagin deduït de l'avaluació, per pal·liar els efectes adversos del projecte sobre l'estat o potencial de les masses d'aigua afectades.
 - b) Referència a la conformitat de la unitat competent en planificació hidrològica de l'organisme de conca amb l'avaluació practicada i les mesures mitigadores senyalades.

Els projectes de parcs eòlics i plantes solars fotovoltaïques amb una potència de més de 50 MW queden fora de l'àmbit d'aplicació del Decret Llei 16/2019 i la seva tramitació, en comptes de ser exclusivament autonòmica, té caràcter estatal. Concretament els projectes que sobrepassin aquesta potència seran autoritzats per la Direcció General de Política Energètica i Mines,

organisme adscrit al Ministeri per a la Transició Ecològica i el Repte Demogràfic. Així mateix la seva tramitació es dura a terme per les Àrees o, en el seu cas, les Dependències d'Indústria i Energia de les Delegacions o Subdelegacions de Govern de les províncies on radiqui la instal·lació.

Al igual que en els procediments inferiors a 50 MW de potència, aquests projectes també es sotmetran al tràmit d'Avaluació d'Impacte Ambiental, tot i que en aquest cas, al tractar-se de projectes tramitats per aquesta via, no serà la Ponència d'Energies Renovables qui emeti la Declaració d'Impacte Ambiental, sinó a la Direcció General de Qualitat i Avaluació Ambiental del Ministeri.

5.2 Aprovació urbanística del projecte

Pel que fa al projecte d'actuació específica en sòl no urbanitzable, aquest és necessari per a aquelles actuacions específiques d'interès públic regulades a l'article 47.4 del Text Refós de la Llei d'Urbanisme, en les quals s'hi inclouen: les activitats col·lectives de caràcter esportiu, cultural, d'educació en el lleure i d'esbarjo que es desenvolupin a l'aire lliure, amb les obres i instal·lacions mínimes i imprescindibles per a l'ús de què es tracti; els equipaments i serveis comunitaris no compatibles amb els usos urbans; les infraestructures d'accessibilitat; i les instal·lacions i les obres necessàries per a serveis tècnics i les altres instal·lacions ambientals d'interès públic.

El projecte haurà d'incloure:

- Una **justificació** específica de la finalitat del projecte i de la compatibilitat de l'actuació amb el planejament urbanístic i sectorial.
- Un estudi paisatgístic.
- Un **estudi arqueològic** i un **informe del Departament competent en matèria de cultura** si l'actuació afecta a restes arqueològiques d'interès declarat.
- Un informe del Departament competent en matèria d'agricultura si no es comprès en un pla sectorial agrari.
- Un **informe de l'administració hidràulica**, si l'actuació afecta a aqüífers classificats, zones vulnerables o zones sensibles declarades de conformitat amb la legislació vigent, o masses d'aigua en mal estat o en risc d'estar-ho.
- Un **informe de l'administració hidràulica**, si l'actuació afecta aqüífers classificats, zones vulnerables o zones sensible declarades de conformitat amb la legislació vigent, o masses d'aigua en mal estat o en risc d'estar-ho.
- Un **informe de l'Institut de l'Institut Geològic de Catalunya**, si l'actuació afecta a jaciments paleontològics o punts geològics d'interès.
- Els altres informes que exigeixi la legislació sectorial.

L'aprovació prèvia d'aquest projecte correspon a l'Ajuntament i l'aprovació definitiva correspon a la Comissió Territorial d'Urbanisme. Aquesta aprovació definitiva per part de la Comissió serà requisit per a poder tramitar les llicències urbanístiques municipals.

Li **correspon al Departament competent en matèria d'urbanisme** la instrucció íntegra del procediment d'aprovació del projecte en una sola fase, **quan l'actuació afecti a terrenys de més d'un terme municipal**. En aquest cas és preceptiu que el Departament demani a les Administracions interessades (entre les quals s'inclouen els Ajuntaments) que informin sobre l'actuació.

El tràmit d'informació pública d'aquests procediments és únic per a l'atorgament de l'autorització administrativa, l'avaluació d'impacte ambiental i l'aprovació urbanística del projecte.

5.3 Autorització administrativa

Un cop rebut el vistiplau de la Ponència d'Energies Renovables, el promotor haurà d'aportar a la Oficina de Gestió Empresarial de la Generalitat un document acreditatiu de la seva capacitat legal, tècnica i econòmica; el projecte executiu del parc solar o eòlic i altra documentació detallada al Decret Llei 16/2019 signades per un tècnic competent.

L'Ajuntament no intervindrà en aquest procediment.

Aclariment: A les centrals d'energia eòlica i fotovoltaica no els hi és d'aplicació la Llei 20/2009 de prevenció i control ambiental de les activitats (ha quedat derogada per aquestes activitats). Quan els promotors passen el procediment d'avaluació ambiental, se'ls hi aprova el projecte d'actuació específica en SNU i obtenen l'autorització administrativa, ja poden sol·licitar la llicència d'obres a l'Ajuntament.

6. Regulació urbanística municipal de les energies renovables

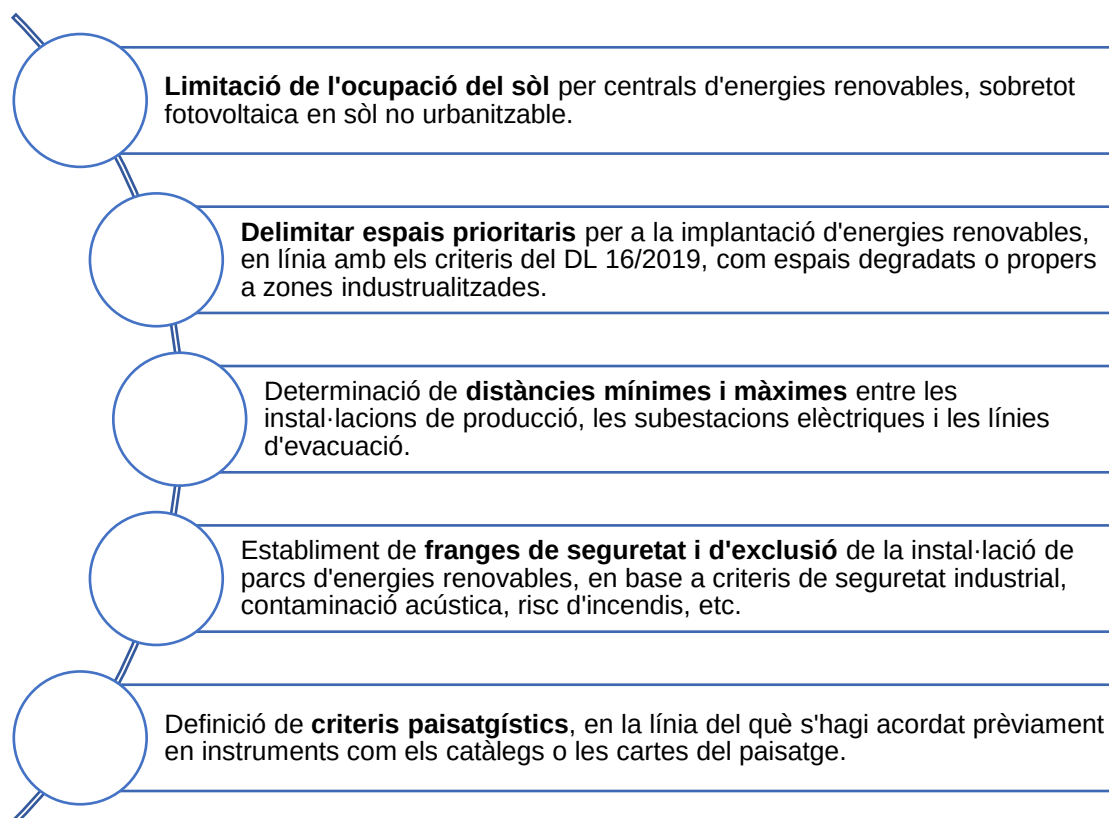
Els projectes d'energies renovables han de ser compatibles a nivell de planejament territorial i urbanístic, en cas contrari la seva instal·lació és inviable. Per tant, en termes urbanístics els Ajuntaments hi tenen molt a dir.

Així doncs, els principals instruments urbanístics de què disposen els municipis per a regular la implantació d'energies renovables en el seu terme municipal són:

POUM o Normes Subsidiàries	• Principal instrument d'ordenació urbanística, a través del qual l'Ajuntament pot ordenar les instal·lacions d'energies renovables.
Ordenances municipals	• Normativa municipal per la qual es poden establir condicionants tècnics específics, o bé es poden promocionar les energies renovables. Instrument pensat sobretot per la regulació de l'autoconsum.

Caldrà tenir en compte que l'Ajuntament no pot vetar la implantació de parcs d'energies renovables per defecte a tot el seu terme municipal, el que sí que pot fer és regular-les, zonificar-les i establir-ne criteris.

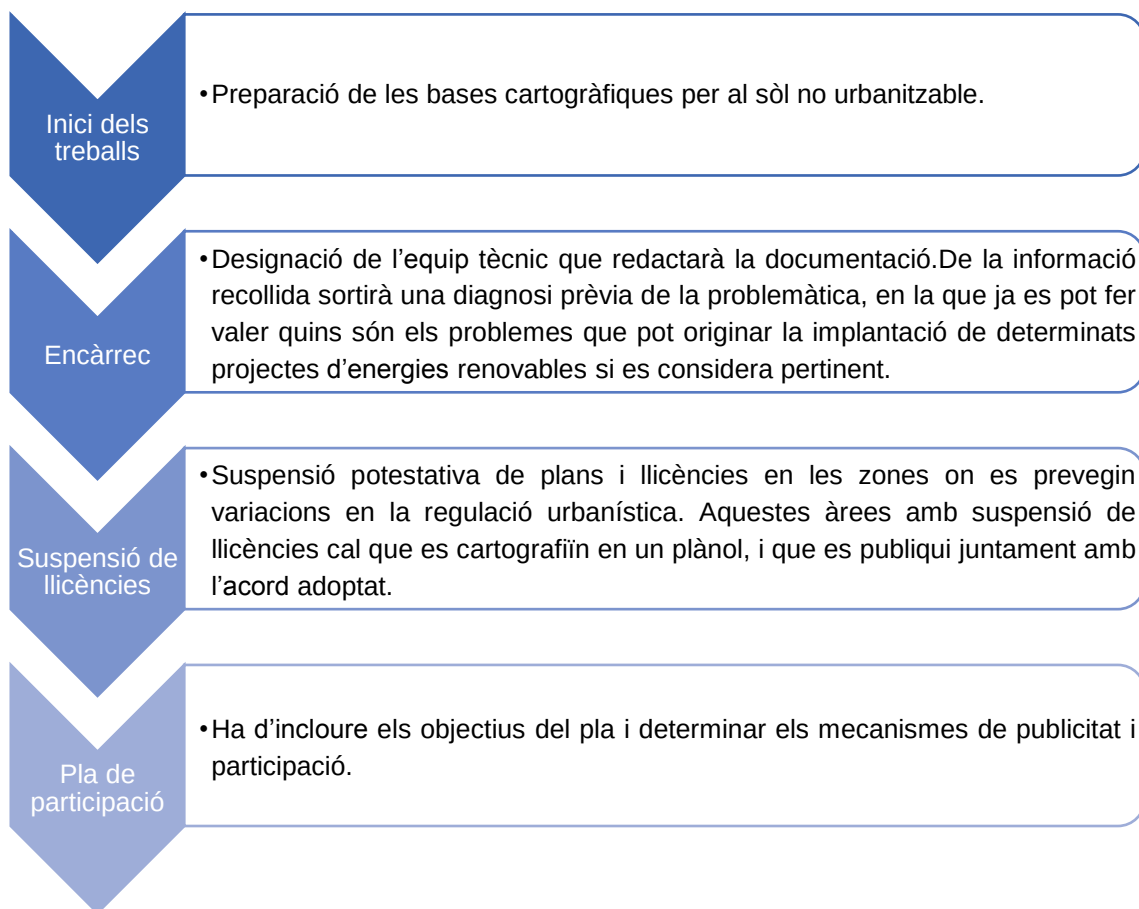
Alguns dels aspectes que un municipi podrà regular a través del seu planejament urbanístic, seran qüestions com:

A continuació es detallen quins hauran de ser els passos a fer en el cas que un Ajuntament decideixi implementar mesures concretes en el seu planejament urbanístic, en relació a les energies renovables.

6.1 Actuacions prèvies i suspensió de llicències

El primer pas per procedir a la modificació del POUM és que el Ple de l'Ajuntament decideixi com i quan s'inicia la revisió del planejament urbanístic del municipi i, com a conseqüència, la formulació del POUM. Els treballs i tràmits que es poden dur a terme en aquesta fase són els següents:

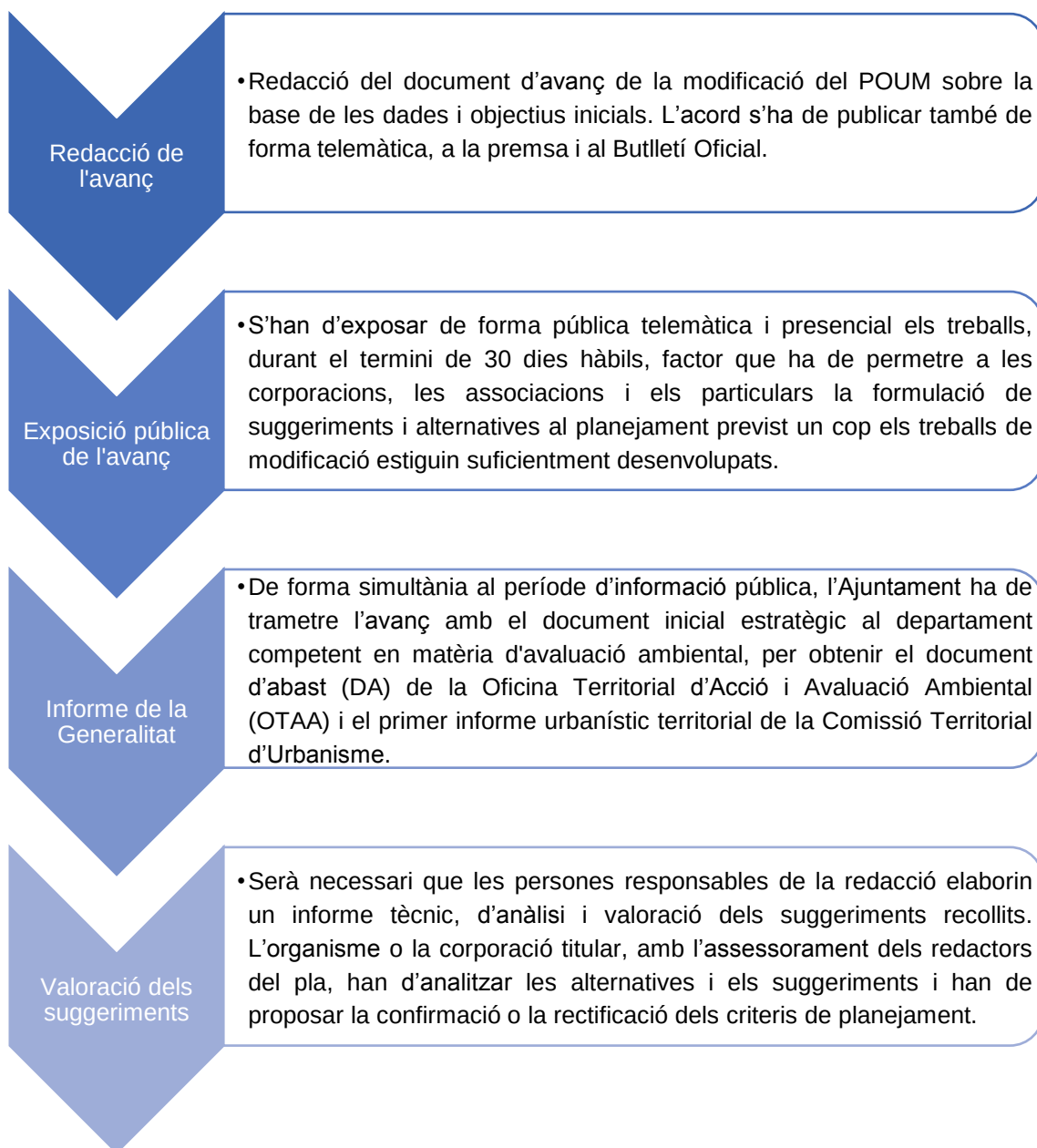

En relació a la **suspensió de llicències** caldrà tenir en compte el següent:

- La suspensió pot tenir una durada d'un any, prorrogable a un més.
- La suspensió afecta a tots els projectes que encara no hagin iniciat la seva tramitació oficial a l'Ajuntament, per tant, aquells projectes que tan sols hagin passat la fase de consultes prèvies de la Ponència d'Energies Renovables, es veuran afectats. Això en cap cas tindrà una afectació a l'Ajuntament en forma de possible indemnitzacions al promotor.
- Si un projecte ja ha iniciat la tramitació de l'avaluació ambiental i urbanística a l'Ajuntament, no es podrà veure's afectat per la suspensió de llicències.

6.2 Aprovació de l'avanç de modificació

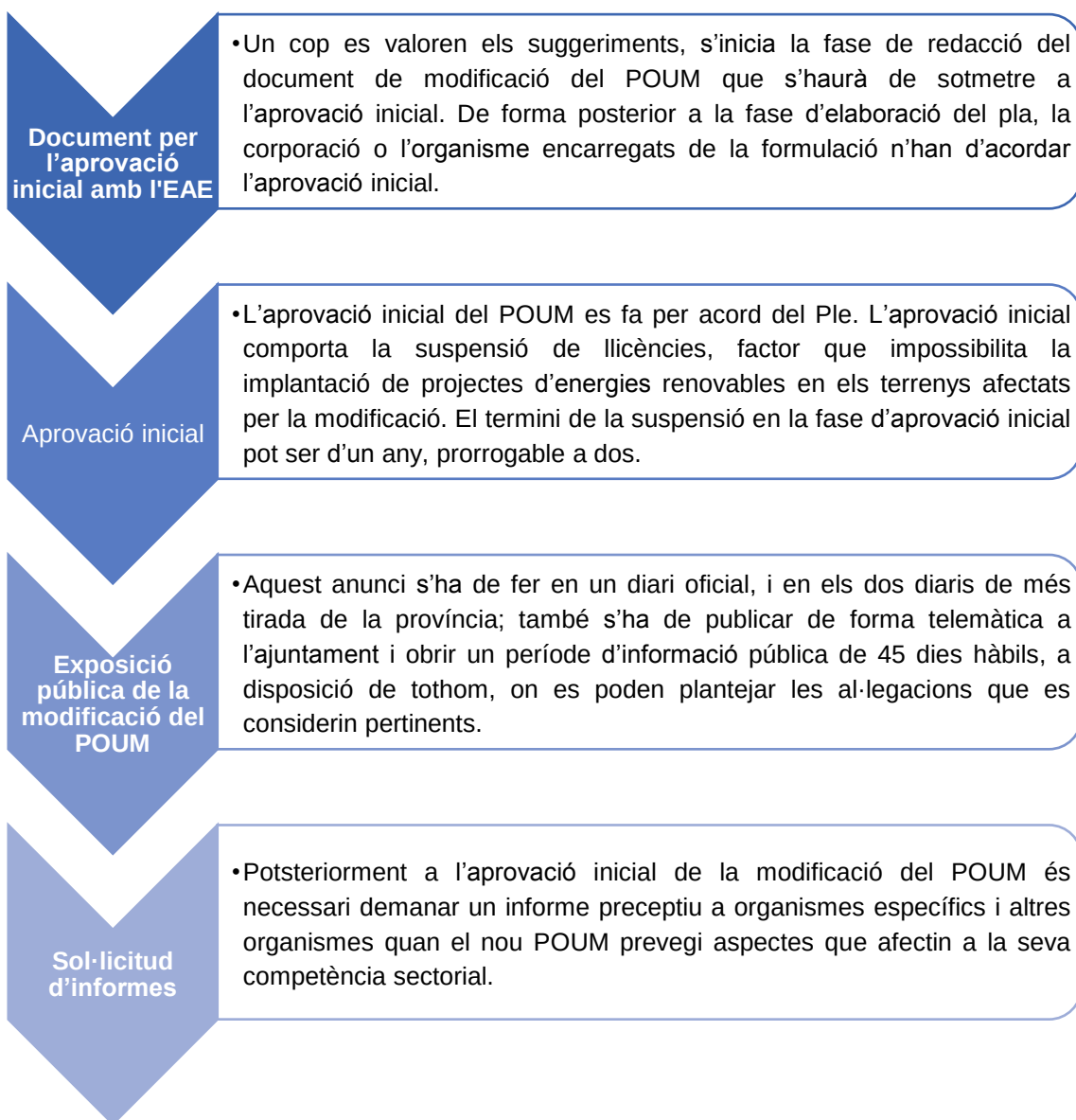
L'avanç de modificació del POUM és un document d'objectius, criteris fonamentals i prioritats de la proposta d'ordenació i alternatives del nou model territorial previst. Amb l'avanç s'inicia el procediment de valoració de la sostenibilitat ambiental del pla, i inclou els següents treballs:

6.3 Aprovació inicial

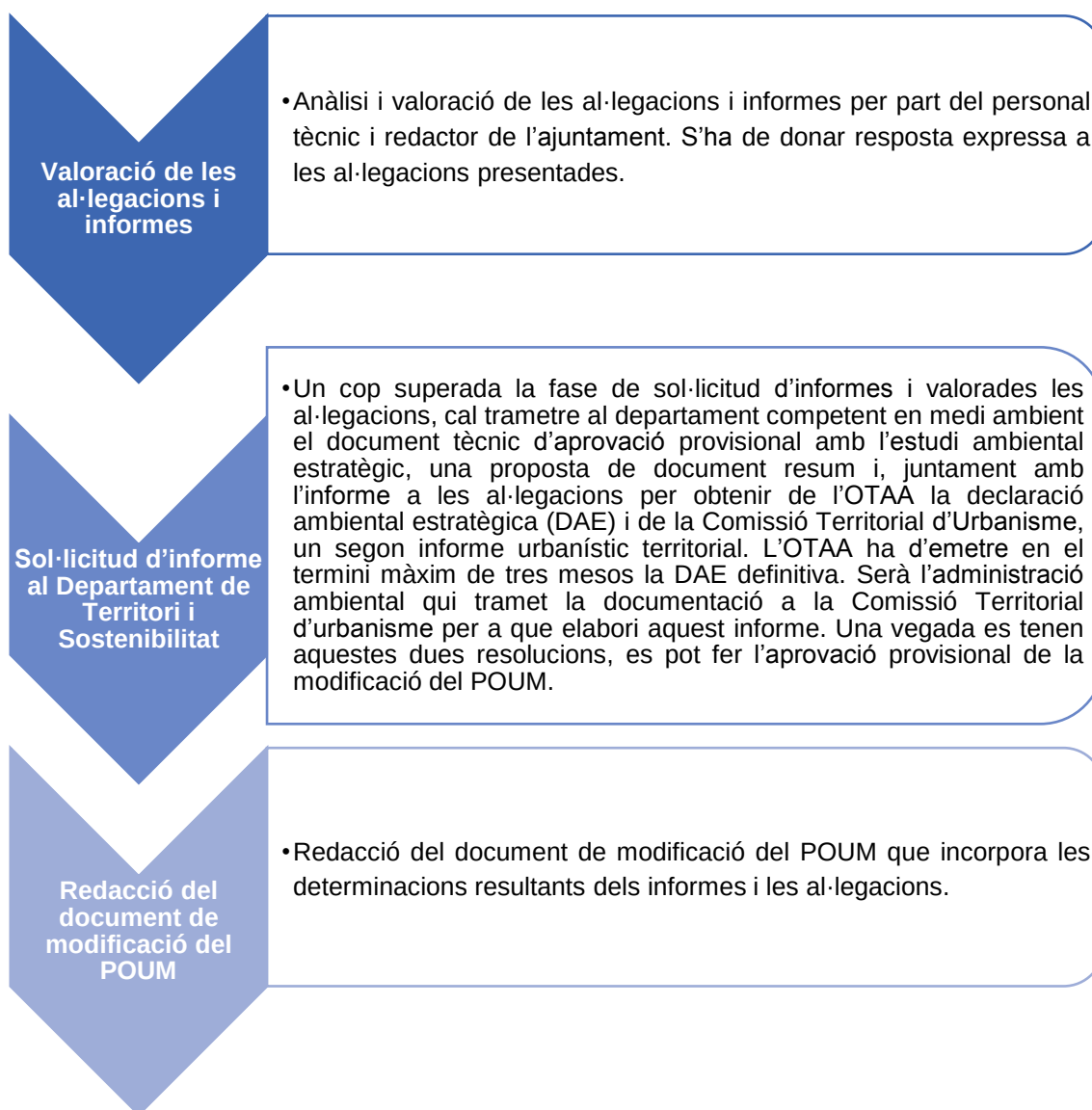
L'aprovació inicial de la modificació del POUM és una de les fases de la tramitació del nou planejament urbanístic de major importància. Es tracta d'una fase del procediment de màxima publicitat i participació, en la qual les propostes de la modificació del POUM es contrasten amb qüestions ambientals, sectorials i amb la opinió pública.

Existeixen diversos treballs i tràmits en aquesta fase:

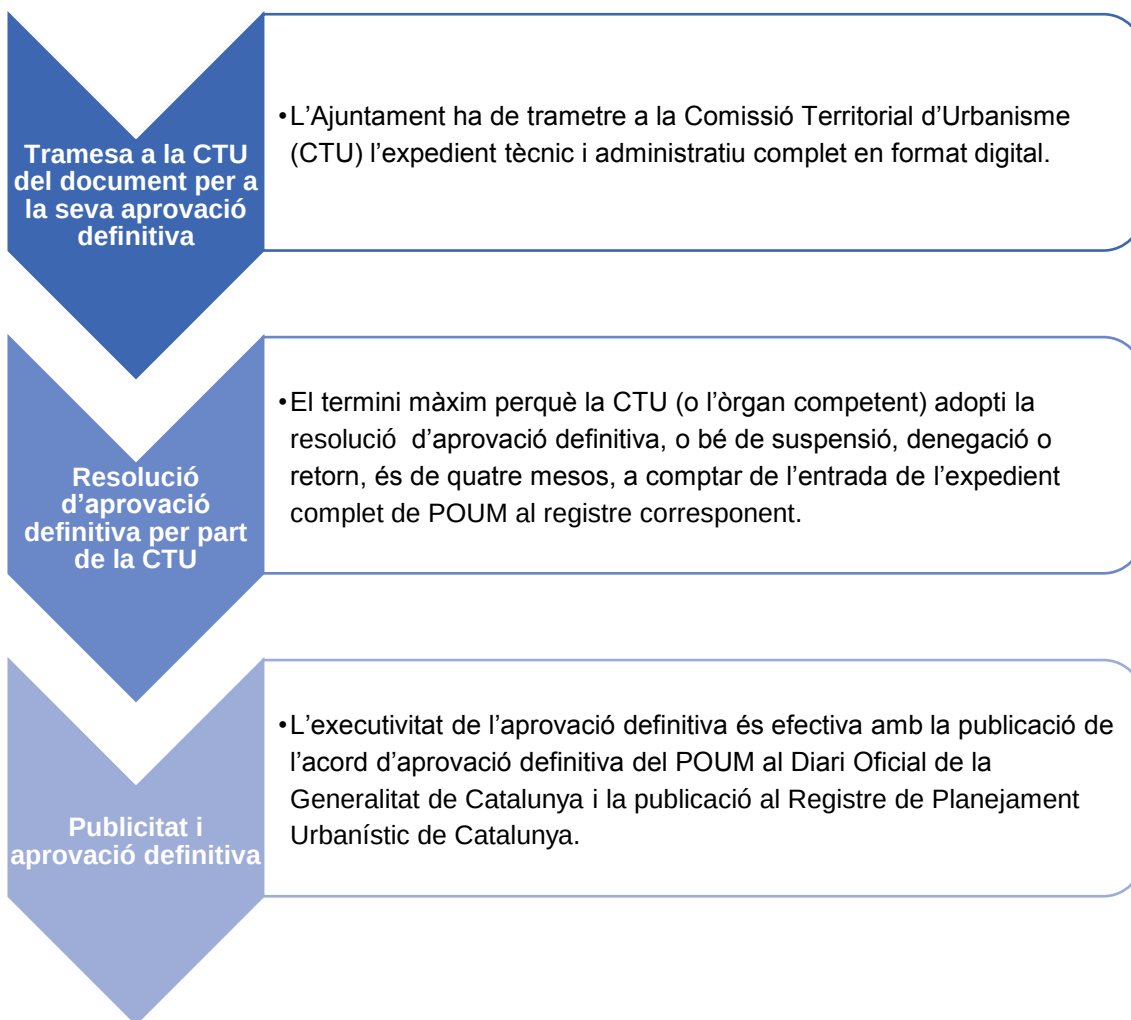
6.4 Aprovació provisional

L'aprovació provisional és la fase del procediment en la què un cop incorporades les demandes dels ciutadans i dels organismes sectorials, així com les de l'òrgan ambiental, es concreten les propostes del pla. Les tasques i tramitacions que es duen a terme en aquesta fase són les següents:

6.5 Aprovació definitiva

L'aprovació definitiva és l'acte de l'òrgan competent mitjançant el qual, a través de la publicació corresponent, el pla adquireix executivitat. Els treballs i tràmits a dur a terme en aquesta fase són els següents:

6.6 Ordenances de regulació de les energies renovables

Els ens locals també tenen l'opció d'impulsar Ordenances municipals que regulin un o diversos aspectes vinculats a les energies renovables i l'eficiència energètica. Tot i que la competència dels ens locals en aquest tema no està gaire definida, estan habilitats per emetre Ordenances en matèria d'energies renovables sempre que aquestes no confrontin amb les competències atribuïdes a l'Estat i les Comunitats Autònomes.

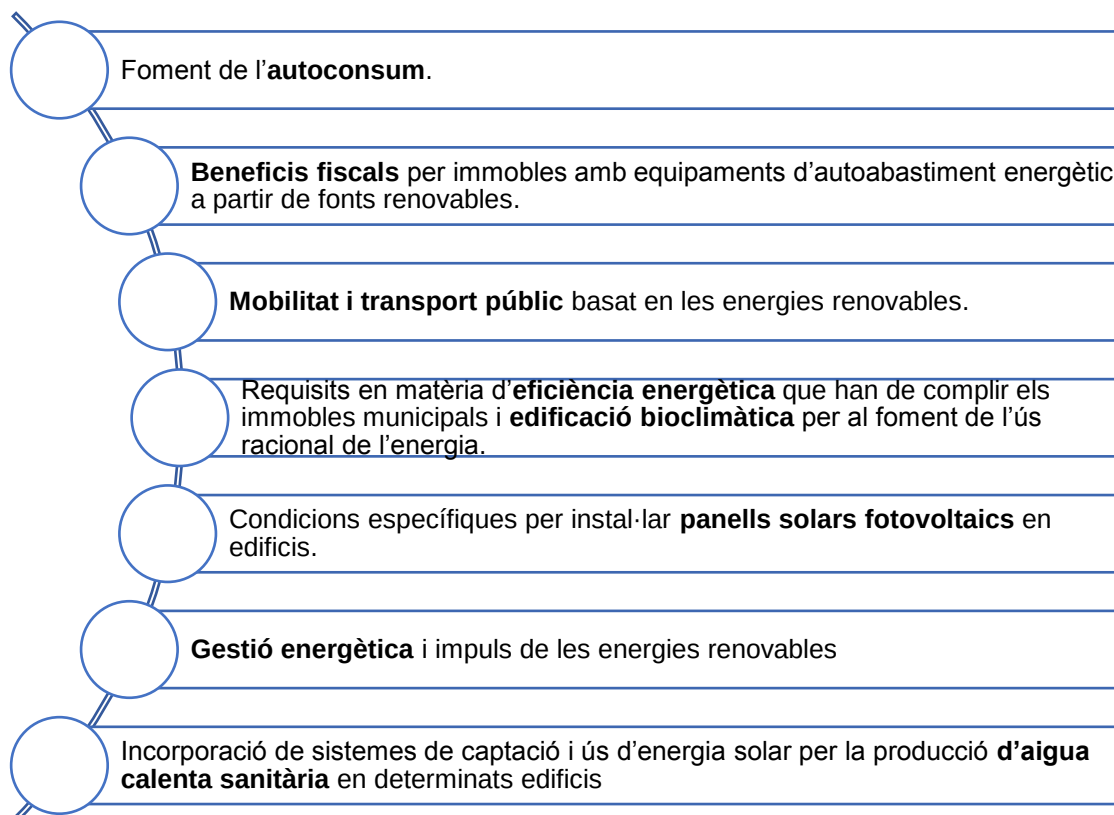
La Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les Bases de Règim Local estableix competències per el municipi en matèries com promoció d'activitats i serveis públics que contribueixin a satisfer necessitats i aspiracions de la comunitat veïnal, i competències en matèria de medi ambient urbà i de tràfic, estacionament de vehicles i mobilitat i transport col·lectiu urbà, entre d'altres.

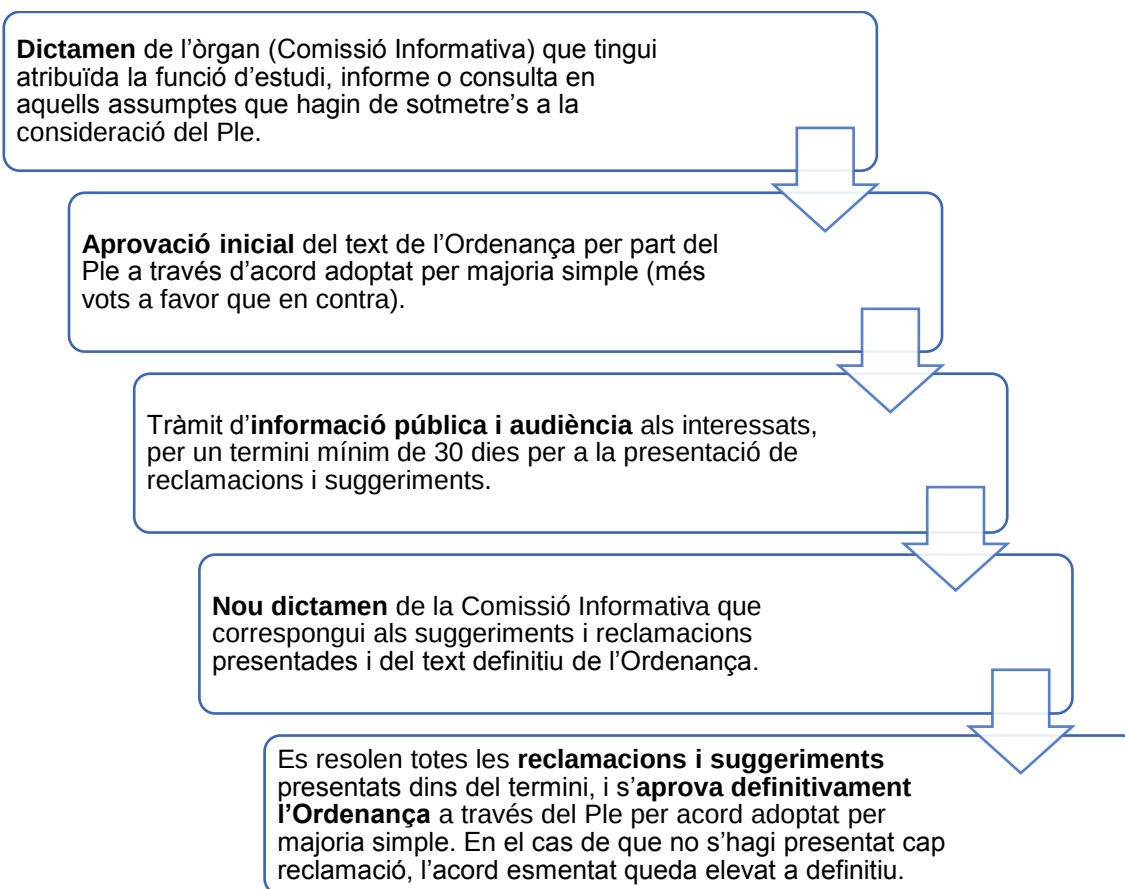
Imatge 12 - Projecte fotovoltaic en el sostre d'un edifici.

Font: Diputació de Tarragona

A través de l'aprovació d'Ordenances municipals es poden regular qüestions com:

El **procediment d'aprovació** del text de l'Ordenança municipal consta de les següents fases:

Tot seguit, després de la seva aprovació definitiva, caldrà que la norma es publiqui al butlletí oficial de la província.

Algunes **particularitats** que cal tenir en compte en aquest procediment són les següents:

- **En els municipis de menys de 5000 habitants** no existeixen les comissions informatives, a no ser que així ho estableixi el Ple o el Reglament Orgànic Municipal, motiu per el qual poden desaparèixer de la tramitació, en aquests casos, els dictàmens previs als acords del Ple.
- **En municipis de gran població**⁵, la iniciativa recau en la Junta de Govern Local. Existirà necessàriament un tràmit que precedeix al procediment general en el qual aquest òrgan aprovarà els projectes d'Ordenança.

⁵ Municipis de més de 250.000 habitants; capitals de província de més de 175.000 habitants; municipis que siguin seus de província, capitals autonòmiques o seus de les institucions autonòmiques i municipis de més de 75.000 habitants que tinguin circumstàncies econòmiques, socials, històriques o culturals especials.

7. Impuls municipal a les energies renovables i a l'autoconsum

L'actual marc normatiu, així com la necessitat d'impulsar una transició energètica fonamentada en un desplegament equilibrat i participatiu de les energies renovables, fa que els Ajuntaments tinguin el deure de facilitar aquesta transició. Els instruments que s'obren en aquest sentit poden ser diversos i, en funció del grau d'implicació ciutadana que es vulgui adoptar, es poden impulsar projectes d'energies renovables innovadors i amb un clar caràcter comunitari, alhora que es poden crear les condicions que afavoreixin l'autoconsum entre la ciutadania.

A continuació es detallen algunes de les iniciatives que els Ajuntaments, dins del seu àmbit competencial, podrien impulsar en benefici de la transició energètica:

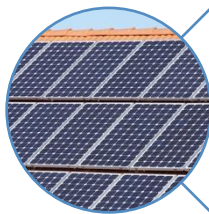
Aprovar bonificacions fiscals a impostos municipals, com l'IBI, en aquells habitatges que s'instal·lin projectes d'autoconsum energètic.

Fomentar l'autoconsum energètic en els equipaments municipals a través d'instal·lacions solars fotovoltaïques, solars tèrmiques, geotèrmia, etc.

Impulsar Comunitats Energètiques Locals a través de les quals es coordinin iniciatives d'autoconsum elèctric, instal·lacions energètiques municipals, compartició d'excedents, entre d'altres.

Facilitació d'espais i equipaments municipals per a la promoció de projectes d'energies renovables, a través de la participació de l'Ajuntament en els projectes.

Aprovar una ordenança de foment de promoció de l'autoconsum energètic renovable i la creació d'un Consell Municipal de l'Energia.

8. Escenaris futurs

En un futur immediat i arran de l'augment de la conflictivitat territorial aixecada amb la implantació massiva de projectes d'energies renovables, no és descartable que el Govern de la Generalitat de Catalunya iniciï en breu canvis com els que s'exposen a continuació.

8.1 Modificació del Decret Llei 16/2019

El Govern ja ha anunciat la voluntat de modificar el Decret Llei 16/2019 abans de finalitzar l'any 2021. Aquesta modificació, segons el Govern, promourà assegurar la participació del territori, per impedir que proliferin projectes sense l'acord dels propietaris dels terrenys ni amb el desconeixement dels ajuntaments. Alhora també es vol distribuir el nombre d'instal·lacions, per evitar la concentració d'equipaments a les mateixes zones.

Segons les intencions expressades pel Govern, els projectes fotovoltaics i eòlics només podran iniciar la seva tramitació si compten amb l'acord majoritari de la propietat dels terrenys. A més, per presentar els projectes, els promotors també hauran d'acreditar que n'han informat els ajuntaments corresponents.

Tant l'acord dels propietaris com el coneixement dels ajuntaments serà un requisit indispensable per a tots els projectes encara pendents de sortir a informació pública. Per tant, tots aquells projectes que hagin passat la fase de consultes prèvies de la Ponència d'Energies Renovables, però que encara no hagin iniciat el procediment d'avaluació ambiental i autorització administrativa, caldrà que tinguin l'acord dels propietaris i de l'Ajuntament.

Imatge 13 - Parlament de Catalunya
Font: Parlament de Catalunya.

8.2 Elaboració d'un Pla Territorial Sectorial

Per tal d'ordenar les centrals de producció d'energies renovables en el territori, una de les opcions que s'ha plantejat des de diferents sectors, és la possibilitat de tramitar un Pla Territorial Sectorial de les Energies Renovables de Catalunya. Si bé és cert que el Decret Llei 16/2019 ja estableix mínimament els criteris pels quals es podran implementar aquestes activitats, també és cert que la manca de planificació sobre el territori i la seva distribució equitativa, ha generat certa conflictivitat.

Aquest instrument de planificació no sembla que s'hagi de tramitar i aprovar amb la mateixa urgència que la modificació del Decret abans esmentada, però caldrà considerar aquest possible escenari de futur. En aquest aspecte, la Diputació de Tarragona podrà jugar un paper important, com a administració coneixedora del territori i d'abast supramunicipal.

8.3 Aprovació d'una moratòria

Tot i que és una opció que no sembla factible ara mateix, certament s'ha plantejat la possibilitat d'aprovar una moratòria als grans projectes d'energies renovables a Catalunya, fins a l'aprovació d'un nou marc regulador. Malgrat tot, aquest escenari de futur cal posar-lo sobre la taula com una possibilitat sobre la qual el Govern de la Generalitat haurà de decidir.

8.4 Agenda Rural de Catalunya

Actualment s'estan iniciant els tràmits i el procés participatiu de l'Agenda Rural de Catalunya. Aquesta té com a marc de referència la iniciativa del Parlament Europeu per redactar una Agenda Rural Europea que fomenti el desenvolupament socioeconòmic, el creixement i la diversificació econòmica, el benestar social, la protecció de la natura i la cooperació i interconnexió amb les àrees urbanes.

La Comissió Interdepartamental sobre el Despoblament Rural ha encarregat l'elaboració de l'Agenda Rural de Catalunya per tal que, mitjançant un espai de debat, s'analitzin els reptes del món rural i s'identifiquin actuacions que abastin els diferents àmbits de treball. Amb una Agenda Rural de Catalunya compartida amb els actors implicats en el desenvolupament rural i sostenible es pretén incidir en la prioritització de polítiques i accions per a la ruralitat en el marc del nou període de programació Europea, de la Política Agrària Comuna i de Desenvolupament Rural 2021-2027 i les polítiques de Desenvolupament Econòmic i Local.

Un dels reptes identificats en l'inici d'aquest procés de redacció de l'Agenda Rural, ha estat la transició energètica, un repte que ha de fer compatible la transició a un nou model energètic amb la conservació dels serveis ecosistèmics que aporta el món rural.

És per tot això que un escenari de futur que cal plantejar és el que derivarà dels objectius i accions en matèria de transició energètica que sorgeixin de l'Agenda Rural i com aquestes es traduiran en polítiques i mesures reguladores específiques.

Annex I: Normativa d'interès

Energia i canvi climàtic:

- Decret Llei 16/2019, de 26 de novembre, de mesures urgents per a l'emergència climàtica i l'impuls de les energies renovables.
- Llei 16/2017, d'1 d'agost, del canvi climàtic.
- Llei 7/2021, de 20 de maig, de canvi climàtic i transició energètica.
- Llei 24/2013, de 26 de desembre, del sector elèctric.
- Reial Decret 1955/2000, de 1 de desembre, per el qual es regulen les activitats de transport, distribució, comercialització, subministrament i procediments d'autorització de les instal·lacions d'energia elèctrica

Avaluació ambiental:

- Llei 21/2013, de 9 de desembre, d'avaluació ambiental.
- Reial Decret 500/2020, de 28 d'abril, per el qual es desenvolupa l'estructura orgànica bàsica del Ministeri per a la Transició Ecològica i el Repte Demogràfic, i es modifica el Reial Decret 139/2020, de 28 de gener, per el qual s'estableix l'estructura orgànica bàsica dels departaments ministerials.

Urbanisme:

- Decret legislatiu 1/2010, de 3 d'agost, per el qual s'aprova el text refós de la Llei d'urbanisme.
- Decret 305/2006, de 18 de juliol, pel qual s'aprova el Reglament de la Llei d'urbanisme.

Règim jurídic de l'Administració Pública:

- Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les Bases de Règim Local.
- Llei 39/2015, de 1 d'octubre, del Procediment Administratiu Comú de les Administracions Públiques.
- Llei 40/2015, de 1 d'octubre, de Règim Jurídic del Sector Públic.
- Llei 26/2010, de 3 d'agost, de règim jurídic i de procediment de les administracions públiques de Catalunya.

Annex II: Enllaços d'interès

- **Agenda Rural de Catalunya:**
<https://www.desenvolupamentrural.cat/agenda-rural-catalunya>
- **Banc de dades de biodiversitat de Catalunya:**
<http://biodiver.bio.ub.es/biocat/index.jsp>
- **Catàlegs del Paisatge:** <http://www.catpaisatge.net/cat/catalegs.php>
- **Decret Llei 16/2019, de 26 de novembre, de mesures urgents per a l'emergència climàtica i l'impuls de les energies renovables:**
<https://portaljuridic.gencat.cat/eli/es-ct/dl/2019/11/26/16>
- **Generalitat de Catalunya – Gestió de les energies renovables:**
http://mediambient.gencat.cat/ca/05_ambits_dactuacio/avaluacio_ambiental/energia_eolica/
- **Hipermapa (espais naturals, biodiversitat, hàbitats, urbanisme, paisatge, aigua, espais geològics, comunicacions, etc.):** <https://sig.gencat.cat/visors/hipermapa.html>
- **Mapa urbanístic de Catalunya:** <http://dtes.gencat.cat/muc-visor/AppJava/home.do>
- **Portal de dades de biodiversitat del Ministeri de Ciència i Innovació:**
<https://datos.gbif.es/?lang=ca>
- **Registre de planejament urbanístic de Catalunya:** <https://dtes.gencat.cat/rpucportal>
- **Servidor d'informació ornitològica de Catalunya:** <http://www.sioc.cat/>
- **Visor ambiental de les energies renovables:**
<https://agportal.dtes.gencat.cat/portal/apps/webappviewer/index.html?id=477dd8f0e9b7456da8384c09c7826472>
- **Visor cartogràfic de l'aptitud per instal·lar plantes fotovoltaïques:**
http://sig.gencat.cat/visors/zonapt_fotov.html